

Kratke novice

Društvo Alpsko mesto leta
Verein Alpenstadt des Jahres e.V.
Association Ville des Alpes de l'Année
Associazione Città alpina dell'anno

December 2011

- » [Alpe morajo postati podnebju prijazne!](#)
- » [Idrijske čipke spet navdušile](#)
- » [Iščejo se mladi raziskovalci Alp](#)
- » [Nagrada Alpske konvencije prejme - Annecy](#)
- » [Sonthofen daje dober zgled](#)
- » [V Bolzanu nastaja podnebno nevtralna mestna četrt](#)
- » [V Beljaku širijo sistem daljinskega ogrevanja](#)
- » [Trento: varna in okolju prijazna pot v šolo](#)
- » [Prireditve](#)

Kaj je novega

Alpe morajo postati podnebju prijazne!

Isabelle Hérlin: Varstvu podnebja se ne more izogniti prav nobeno mesto

Živeti podnebju prijazno ne pomeni odpovedovanja, temveč pomeni kakovostnejše življenje. Alpe pri oskrbi z energijo ne smejo imeti težav. Če bo gospodarstvo naložbe usmerjalo v trajnostne projekte, mu bo to prinašalo koristi. Ukrepov varstva podnebja se ne smemo bati. To je tudi osrednje spoznanje mednarodne konference v Chambéryju/F, ki je pomenila uvod v izvajanje podnebnega projekta ALPSTAR.

Na uvodni konferenci projekta "ALPSTAR - toward climate neutral Alps. Make best practice minimum standard", ki se izvaja v okviru programa za območje Alp, se je zadnji konec tedna v oktobru v Chambéryju, alpskem mestu leta 2006, zbralo okoli 160 zainteresiranih posameznikov. V Chambéryjusmo se spraševali, kakšno politiko

na področju energetike, prometa in gospodarstva potrebujemo za doseg omenjenega cilja. Iskali smo koncepte za dobro podnebno politiko in uspešno komunikacijo.

Varstvo podnebja za kakovostno življenje in močno gospodarstvo

Kakšno bi bilo lahko podnebno nevtralno življenje, je orisal Adolf Gross, pooblaščenec za energijo v Vorarlberški deželni vladi. Varstvo podnebja je predvsem kulturno vprašanje - ali z drugimi besedami: smo zaradi potovanj z letalom srečnejši? Boj proti podnebnim spremembam pomeni živeti kakovostno: če bi številne krajše poti v vsakdanjem življenju opravili s kolesom, bi bili bolj zdravi, in če bi površine naših hiš proizvajale čisto energijo, ki ne povzroča hrupa, bi živeli udobneje. Kako je lahko podjetnik, ki svoje delo opravlja zavzeto in z veseljem, uspešen pri varstvu okolja, ponazarja primer Švicarja Josiasa Gasserja, saj je njegovo podjetje v letih 2006-2010 promet na področju pasivne tehnologije počel veriti. Energijska učinkovitost koristi tudi lokalnemu gospodarstvu: predelava regionalno razpoložljivih virov kot je les odpira nova delovna mesta, rezultat skrbnega ravnanja z naravo je tudi pozitivna podoba počitniškega kraja.

Idrija in Bolzano: Varstvu podnebja se ne more izogniti prav nobeno mesto

Cilj projekta ALPSTAR je zbrati, analizirati in razviti primere dobre prakse soočanja s podnebnimi spremembami v Alpah. To se že dogaja - če navedemo dva primera - v slovenski Idriji in italijanskem Bolzanu. Mesti sta za izvajanje trajnostne politike že prejeli naziv Alpsko mesto leta: v Idriji so večji del fosilne energije, ki se uporablja za ogrevanje, zamenjali z lesno biomaso iz okoliških gozdov, Bolzano pa namerava z uresničevanjem ambicioznega podnebnega načrta do leta 2030 zmanjšati izpuste CO2 za 80 odstotkov. Podobne pilotne regije so v Avstriji, Franciji, Lihtenštajnu, Nemčiji in Švici. Vir: www.alpskomesto.org/sl/za-medije, www.comune.bolzano.it/print_context.jsp?ID (de), www.sonthofen.de/Dox, www.alpstar-project.eu (en)

Idrijske čipke spet navdušile

Idrijska čipka: Alpско mesto leta se zaveda posebne odgovornosti, ki jo ima za ohranitev kulturne dediščine, in si prizadeva za uveljavitev načel trajnostnega razvoja.

Idrija, ki šteje 12.000 prebivalcev in leži na jugovzhodnem robu alpskega loka, je znana po klekljani čipki. Leta 2016 bo mesto organiziralo svetovni čipkarski festival. Organizatorji pričakujejo 800 udeležencev festivala in okoli 1000 gostov dnevno. Idrija bo čipkarstvo predstavila tudi naslednje leto v Mariboru, alpskem mestu leta 2000 in evropski prestolnici kulture 2012, kjer bo 23. marca 2012 organizirala modno revijo svečanih kreacij z idrijsko čipko.

Čipkarstvo ima v Idriji zelo dolgo tradicijo: začelo se je v 17. stoletju, ko so se v kraju naselili nemški in češki delavci, ki so delali v velikem rudniku živega srebra. Njihove žene so s seboj prinesle klekljarsko obrt. V Idriji imajo tudi čipkarsko šolo, ki deluje od leta 1876 in kjer se je mogoče naučiti izdelave idrijske čipke. Na letošnjem 30. festivalu idrijske čipke so se uveljavljeni modni oblikovalci javnosti predstavili z 32 večernimi kreacijami z ročno klekljano idrijsko čipko in 10 kompleti spodnjega perila

z idrijsko čipko. Vse kreacije bodo ponovno na ogled 18. januarja na modni reviji v Ljubljani. Vir: Občina Idrija

Sodelovanje s Stalnim sekretariatom Alpske konvencije

Iščejo se mladi raziskovalci Alp

Z natečajem želi Stalni sekretariat mladim znanstvenim raziskovalcem omogočiti sodelovanje v razpravi o trajnostnih Alpah.

Stalni sekretariat Alpske konvencije je razpisal natečaj, na katerem bo za najboljša diplomska, magistrska in doktorska dela, ki obravnavajo eno od ključnih tem Alpske konvencije, podelil tri nagrade. Vrednost posamezne nagrade znaša 1000 evrov. Rok za oddajo prijave je 30. avgust 2012. Predmet natečaja so diplomska, magistrska oz. doktorska dela s področja družboslovnih in naravoslovnih ved, obravnavati pa morajo eno od naslednjih tem: promet in mobilnost, turizem, podnebne spremembe, biotska raznovrstnost in demografske spremembe. Potencialna raziskovalna vprašanja so lahko odnosi med mestom in podeželjem, možnosti e-mobilnosti ali kulturna dediščina kot spodbuda za izvajanje inovativnih turističnih projektov. Merila, ki jih bo pri ocenjevanju upoštevala žirija, so naslednja: pomembnost dela za aktualna vprašanja trajnostnega razvoja na območju Alp ter

njegova uporabnost za alpski prostor kot tudi interdisciplinarnost in izvirnost. Več informacij o prijavi na natečaj je objavljeno na domači strani Stalnega sekretariata: www.alpconv.org/themes/YSAward_sl

Novice iz clanskih mest

Nagrado Alpske konvencije prejme - Annecy

Annecy: Dijaki pri snemanju kratkih filmov o lastnih izkušnjah z alpskim svetom

Kako zagotoviti prepoznavnost abstraktnih protokolov Alpske konvencije? Ob 20. obletnici Alpske konvencije je Stalni sekretariat nagradil sedem projektov, ki želijo prispevati k trajnostnemu razvoju Alp. V kategoriji Mladi je bil nagradjen projekt francoskega združenja Empreintes 74, ki se ukvarja z odnosom mladih do gora. V sodelovanju s šolarji iz Annecyja/F, alpskega mesta leta 2012, snemajo kratke filme, ki raziskujejo odnos mladih do gorskega sveta in želijo izvedeti, kaj mladi generaciji pomeni živeti v Alpah.

Ostalih 6 nagrad sklada so prejele manjše občine iz Italije (Carcoforo, Veglio), Francije (Crévoux) in Avstrije (Štefan na Zilji) ter dve italijanski društvi (Donne di montagna, Legambiente Verona). Med drugim so bili nagradjeni njihovi projekti za oživiljanje tradicionalnih rokodelskih del in obrtnih veščin ter projekti za ozaveščanje

o pomenu vode. Nagrada znaša skupaj 45.000 evrov. Vir: www.alpconv.org/themes/Award_results_sl, www.cipra.org/sl/alpmedia/novosti-sl/4502

Sonthofen daje dober zgled

Energijsko vozniško dovoljenje povečuje ozaveščenost otrok in mladine o podnebnih spremembah.

Kaj pravzaprav je energija, za kaj jo potrebujemo, kaj lahko vsakdo od nas stori za varčevanje z energijo, so se glasila vprašanja, ki so si jih postavili tisti osnovnošolci iz alpskega mesta leta 2005, ki so sodelovali pri projektu Energijsko vozniško dovoljenje. Sonthofenski otroci, stari osem do deset let, so vozniško dovoljenje dobili letos jeseni. Ob tem so se seznanili, kako je poraba energije povezana z varstvom podnebja in kaj je tisto, zaradi česar so obnovljivi viri energije tako posebni. V eksperimentih so tudi preizkušali, kje in kako bi bilo mogoče najučinkoviteje privarčevati električno energijo. Tako so otroci domov odnesli merilnik stroškov porabe energije, ki naj bi tudi starše spodbudil k zmanjšanju lastne porabe energije za ogrevanje in promet. Za projekt Energijsko vozniško dovoljenje skrbi Zveza za varstvo narave (Bund Naturschutz), sredstva za njegovo izvajanje pa je zagotovilo

O mrežje občin "Povezanost v Alpah" v okviru programa dynAlp-climate.

V drugem šolskem projektu pa se sodelujoči na ustvarjalen način posvečajo gozdovom: kakšen je varovalni gozd, kaj je v gozdu mladega, kaj starega. Dvanajst- in trinajstletniki so na foto safariju, ki je bil organiziran v gorskem gozdu, poskušali s fotografijo obeležiti pojme, kot so varstvo, življenje ali lepota. Fotografije so bile pozneje razstavljene v Sonthofnu, avtorji pa so z njimi tudi kandidirali na natečaju za mednarodno alpsko nagrado gorskega gozda 2011.

Vir: www.alpenallianz.org/de/good-practice/664 (en), www.all-in.de/nachrichten/allgaeu/immenstadt (de), www.sonthofen.de/Dox (de)

V Bolzanu nastaja podnebno nevtralna mestna četrt

Zasnova ogljično nevtralnega mesta: najprej kolesarske poti, pešpoti in zelene površine, šele potem parkirišča!

V Bolzanu gradijo podnebno nevtralno naselje, ki se bo raztezalo na površini petih nogometnih igrišč. Stanovalci bodo lahko letno privarčevali okoli 500 kg CO₂, kar ustreza nameri Bolzana, alpskega mesta leta 2009, da do leta 2030 postane podnebno nevtralno. V severnem delu mesta gradijo 500 novih stanovanj za 1500 ljudi. Povprečna kvadratura stanovanj znaša 60 kvadratnih metrov. Prvi stanovalci se bodo vselili predvidoma leta 2014. Stavbe ustrezajo gradbenemu standardu Klimahaus / Klima Dom A, kar pomeni, da se pri ogrevanju prostorov z nafto letno in na kvadratni meter porabijo trije litri na leto. Trenutno je v Bolzanu zakonsko določen minimalni standard Klimahaus/Klima Dom B, ki predpisuje porabo največ pet litrov. Stanovanja so zgrajena tako, da je pridobivanje toplotne energije iz sončne energije čim bolj učinkovito. Za ogrevanje vode in proizvodnjo električne energije skrbijo

fotovoltaični solarni sistemi. Prostori se ogrevajo z uporabo geotermalne energije. Stanovalci morajo avtomobile parkirati v podzemni garaži, dostop do stanovanjskih objektov z vozilom je dovoljen le v nujnih primerih. V novi četrti so tudi otroški vrtec, trgovine, parkirna mesta za vozila, namenjena souporabi avtomobila (car-sharing), in postajališče javnega potniškega prometa.

Vir: www.provinz.bz.it/lpa/285.asp?art=366114 (de), www.gemeinde.bozen.it/stampa_context

V Beljaku širijo sistem daljinskega ogrevanja

Nova elektrarna na biomaso: drugi največji sistem daljinskega ogrevanja na območju Koroške je v Beljaku.

V največji avstrijski e5-občini in prvem alpskem mestu leta bodo zgradili novo elektrarno na biomaso in obenem širili lokalni sistem daljinskega ogrevanja. Nanj je že danes priključeno skoraj celotno območje Beljaka. Več kot 80 odstotkov odpadne toplote in obnovljivih virov energije bo mogoče izkoriščati za pridobivanje toplotne energije, z novo elektrarno na biomaso pa bo mesto lahko zmanjšalo tudi izpuste CO₂ za skupno 40.000 ton na leto. "Beljak je kjotski cilj, da emisije toplogrednih plinov zmanjšamo za polovico, na komunalnem področju že zdavnaj dosegel," je zadovoljen župan Helmut Manzenreiter. Sistem daljinskega ogrevanja bo mogoče širiti tudi v prihodnje, saj mesto trenutno izkorišča le 50 odstotkov razpoložljivega potenciala obnovljive biomase.

Vir: www.villach.at/inhalt/51837_72151.htm (de)

Trento: varna in okolju prijazna pot v šolo

Udeleženci projekta za spodbujanje mobilnosti
Piedibus: varni, samostojni in okolju prijazni na
poti v šolo

Štirideset učencev, opremljenih z opozorilnimi telovniki, tri poti in odrasla spremljevalca v vlogi voznika in nadzornika, bi lahko na kratko povzeli projekt Piedibus - peš v šolo, ki so ga novembra in decembra začeli izvajati še na eni šoli v Trentu. Zasnova projekta je enostavna: skupino otrok na poti v šolo spremljata odrasli osebi. Na vnaprej določenih poteh lahko otroci vstopijo v šolski avtobus in se pri tem učijo, kako lahko v šolo pridejo varno in okolju prijazno, učijo se tudi samostojne hoje ali vožnje s kolesom po domači četrti. Statistični podatki so pravilnost projektnih ciljev potrdili: delež otrok, ki so jih do šole pripeljali z avtomobilom, se je zmanjšalo s 34 na 22 odstotkov. Če je bil delež učencev, ki hodijo v šolo sami ali s prijatelji, najprej 25 odstotkov, se je ta od začetka projekta Piedibus povečal na 36 odstotkov.

V projekt so vključeni tudi starši. Udeležijo se lahko informativnih večerov, katerih namen je spodbujati ljudi k opuščanju vožnje z avtomobilom, saj to pomeni manj prometa, še zlasti v okolici šol. Piedibus poteka v Trentu že od leta 2004.

Vir: www.trentogiovani.it/content/ambiti_di (it), www.piedibus.it (it)

Prireditve

Predavanje: « **Climate Wednesdays** »: **The impact of global warming in Annecy**. 7.2.2012. Annecy.

Organizira: Ville d'Annecy, ANNECY/FR.

Informacije: [Druge informacije](#) ».

Konferenca/kongres: **Alpski Teden 2012** . 5.9.2012 – 8.9.2012. Valposchiavo. Jezik: de, en, fr, it, sl. Organizira: CIPRA Internationale Alpenschutzkommission, Schaan/FL.

Informacije: [Druge informacije](#) ».

Festival/koncert: **Closing ceremony « Annecy sings the Alps »**. 8.12.2012. Annecy. Jezik: fr. Organizira: Ville d'Annecy, ANNECY/FR.

Informacije: [Druge informacije](#) ».

Slikovni material: Mediaspeed - Roberto Nicoli, Aleksandar Stolic - Gilles Garofolin / Mairie de Chambéry - Adrian Hipp / Stadt Villach - Trento - Stadt Sonthofen - Isabelle Morisseau - Voj / www.alpconv.org